

med en langt overvejende Majoritet, idet den blev erstattet af de Bestemmelser i Loven af 1861, der gaa ud paa at betrygge Enken for det Tilfælde, at hun vil gifte sig efter Mandens Død, hvor der jo da ifølge Loven er sikret hende en Tilbagebetaling af Indfæstningssummen i et vist Forhold og en vis Enkepension. Det omtalte Regeringsforslag af 1860 gik imidlertid dog kun ud paa at give sine Bestemmelser om Enken Anvendelse paa Fæstekontrakter indgaaede efter den 1ste April 1861, altsaa efterat Loven tænkes traadt i Kraft. Bestemmelsen i § 7 af det foreliggende Lovforslag gaar derimod ud paa at give Paragrafen Anvendelse ogsaa paa de nu bestaaende Fæstekontrakter. Dette forekommer mig at være et saa rent og klart Retsbrud, som man blot kan ønske sig, og det forekommer det mig at være af en dobbelt Grund. For det Første nemlig fordi den Forudsætning, hvorunder Kontrakten i sin Tid er indgaaet, i en meget væsentlig Grad bliver forandret, naar man forlænger Gjennemsnitsvariigheden af Fæstet, og at det vil blive Tilfældet ved at give Enken Ret til at beholde Gaarden, naar hun gifter sig igjen, er saa indlysende, at jeg næsten tvivler paa, at det vil blive mod sagt. Men dernæst er det ogsaa i en anden Henseende betragtet et Retsbrud. Jeg tror nemlig, at det er en ganske almindelig Lovregel, at Fremleie ikke er tilladt, undtagen hvor det udtrykkelig i Kontrakten er betinget. Men efter den nævnte Bestemmelse er det jo soleklart, at det vilde staa i den ene Parts Magt at paanøde den anden Part en Medkontrahent, som han muligens ikke kunde være tjent med. Der er jo nemlig ofte en himmelvid Forskjel paa den Mand, som Enken tror at kunne være tjent med som Mand, og saa det Individ, som Godseieren kan være tjent med at have siddende paa sin Gaard som Fæster. Jeg tror, at Landstingsudvalget i 1860—61 med god Høie lagde særlig Vægt paa Betydningen af de personlige Garantier, som jo fuldstændig vilde forspinde, saasnart Godseieren blev uden nogen Indflydelse paa, hvem der kom til at besidde Gaarden.

Bestemmelsen i Lovforslagets § 8 om, at Fæstesteder ikke maa bortfæstes eller bortforpagtes ved offentlig Auktion, har indtil en vis Grad min Sympathi, men ogsaa kun til en vis Grad. Jeg mener nemlig vel, at det kun er meget lidet ønskeligt, at denne Maade at bortfæste eller bortforpagte paa bliver almindelig. Men jeg vil alligevel ikke kunne gaa ind paa Paragrafen, og det af den simple Grund, at det forekommer mig at bero paa en fuldstændig Illusion, at man skulde kunne naa, hvad man tilsigter at opnaa ved denne Bestemmelse. Man kan nemlig nok naa at berøve Statskassen og Auktionsdirektøren deres Salærer, men man kan ikke naa at forhindre Udbydningen af Gjenstanden til enhver Mand eller til den højeste Pris. Men naar dette i Virkeligheden ikke kan forhindres, saa tror jeg, at man gjør bedst i ikke at gjøre et forgæves Forsøg derpaa igennem en Lovbestemmelse. Naar Godseieren ikke kan lade afholde egentlig offentlig Auktion, saa behøver han jo blot at udstede en offentlig Bekjendtgjørelse om, at han modtager mundtligt eller skriftligt Bud underhaanden. Man vil derved i Virkeligheden opnaa ganske det Samme som igennem en offentlig Auktion.

De to næste Paragrafer af Lovforslaget, dets §§ 9 og 10, vil jeg bedst tro, at jeg kan betragte det som overflødigt at udtale mig imod her i Salen. De forekomme mig nemlig ikke alene at være ligefrem retsfriddende, men ogsaa at staa i ligefrem Strid med Grundlovens Bestemmelser. Jeg skal derfor ikke her indlede en Diskussion om Bestemmelserne i §§ 9 og 10.

Naar jeg nu herester vil reasumere mine Udtalelser om det foreliggende Lovforslag eller om det foreliggende Bundt af Lovforslag, saa kan jeg ifkun sige, at jeg finder nogle af de deri indeholdte Bestemmelser unødvendige, flere i høj Grad ubillige, ja fuldstændig uretfærdige og retskrænkende og enkelte endog at være stridende imod en Grundlovsbestemmelse. Af disse Grunde vil jeg stemme imod Lovforslagets videre Fremme og, forsaavidt det bliver fremmet, da imod det paa ethvert Trin, medmindre det skulde blive iført en saa-